

53. Teden slovenske drame **NATEČAJ ZA NAGRADO SLAVKA GRUMA**

NOMINIRANO BESEDILO

Obrazložitev strokovne žirije

Rok Gregor Vilčnik rokgre: *Meja*

Besedilo *Meja* nas s svojima nenavadnima protagonistoma, Bello in Markom, ki zavzeto skrbita za bolj ali manj osamljeni mejni prehod in za njemu pripadajoče naloge, postavlja v svet (dramatike) absurda. A absurdnost tega sveta ni preprosto povezana s tem, da so v njem glavne ideološke zablude našega časa pripeljane do skrajnosti. Gre samo za to, da je tu končno nekdo, ki te ideje izvaja povsem dosledno, s čimer se izkaže, da so te ideje že same po sebi, in ne v svoji potencirani obliki, absurde, bizarne, pa tudi docela skrajne. Tu imamo predsednika, ki gradi zid – takrat bo končno vse lepše, saj je ljudem tako ali tako v užitek kazati osebne dokumente –, tu so novi katalogi, ki ponujajo čipe za lažje legitimiranje in zapornice na daljinsko upravljanje, tu je predsednikov svak, ki v imenu svojega podjetja izdeluje in odmetava atomske bombe – kako se podjetje imenuje? Demokracija, seveda – tu so prišleki, ki ogrožajo in hočejo »spremeniti naš način življenja« – na splošno je, kot ugotavljata Mark in Bella, strašno težko biti demokracija in naš način življenja: »Vsi te hočejo uničiti.« Besedilo, skratka, v na videz trivialne situacije, v katerih Bella in Mark na primer vežeta gobeline, belita svojo utico ali skrbita za zapornico, umešča vsebinske reference, ki so ne le luciden prikaz družbe, v kateri živimo, ampak tudi kritična in zabavna ost zoper politične mahinacije, neizprosna parodija, sarkazem in satira našega časa, k temu dodani komentarji (izbruhano državljanstvo na primer nima nobenega karakterja, gre za nedoločljivo vsebino in nerazpoznavno gmoto) pa s svojo duhovitostjo in subtilnostjo nikoli ne zapadejo v cenen moralizem.

Sledi ODLOMEK IZ BESEDILA.

Rok Gregor Vilčnik rokgre

MEJA

Gledališka igra

Glavna protagonista sta Bella in Mark.

Ona je zvedavo priletno dekle, manjše rasti in nekoliko okrogle postave. Njen glas je zvonek in dekliški, eden tistih, ki zna biti, če se glede česa vznemiri, previsok za moška ušesa. Rada se čudi in smeji. Rada daje, še posebej sočutje. Rada počne stvari in povsod je je polno. Mark je mrk dolgin, podobnih let kot Bella. On sprejema stvari take, kot so, in redko ga kaj začudi. Rad molči in si svoje misli. Ali pa se mu sploh ne da misliti o stvareh, ki se ga ne tičejo. Sicer pa le on ve, katere se ga tičejo. S svojimi opletajočimi okončinami se večkrat zdi okoren in neroden, čeprav se zna kar hitro obrniti, kadar je treba. Skupaj upravljata mejni prehod, katerega lastnika sta.

Njun mejni prehod je sestavljen iz zapornice, ki je postavljena povprek čez oder, včasih pa tudi vzdolž, ki se dviguje in spušča s pomočjo uteži. Na levi strani zapornice (z vidika gledalca) stoji pokončna utica, ob njej pa drog brez zastave. Tloris utice je kvadraten – tri njene stranice imajo odprtino za okno, tista, ki gleda v globino odra, pa odprtino za vrata.

Med igro se bodo pojavili še drugi scenski elementi, kot so zložljiva miza in dva zložljiva stola, zastava države, v kateri se igra uprizarja, lavor, brisača, nekaj žogic za tenis, dve za namizni tenis in poljubno za golf, steklenica šampanjca in še kaj. In seveda uporabniki storitev mejnega prehoda. Na razpolago je kar nekaj zanimivih likov; avtor predlaga, da jih upodobi isti igralec ali igralka. Rekviziti bodo vpisani, ko pridejo na vrsto. Jež je še posebej pomemben.

Igra poteka mirno, nepodjetno in v enem zamahu. Nič ni predolgo ali prekratko, smešno ali pa žalostno na silo. Vse je tako, kot mora biti.

Na odru je vse tako, kot mora biti. S strumnim, enakomerno odmerjenim korakom prikorakata Bella in Mark. Oba sta v uniformah. On nosi zloženo zastavo, ona pa trobento. Ob drogu se postavita v pozor. Ona zaigra budnico, on razvije zastavo in jo pritrdi na vrvico na drogu. Ona svečano zatrobenta, nato se postavi še posebej strumno v pozor in da roko v vojaški pozdrav. Oba z resnim, ponosnim pogledom spremljata zastavo, ki jo Mark počasi dviguje na vrh. Ko je zgoraj, jo nekaj časa gledata, nato se njuni drži sprostita.

MARK Hm. *Gleda zastavo.*

BELLA Kaj?

MARK Ne plapola.

BELLA Premalo bombaža.

MARK Zastave ne bi smele biti iz sintetike. Zastava bi morala biti iz naravnega materiala. To je tako, kot če bi izdelovali plastične tanke.

BELLA Če nama bo šlo dobro, bova kupila tako, ki ves čas plapola.

Mark naredi svoj hm.

BELLA Si pisal predsedniku? Pride?

MARK Veliko dela ima. Zid gradi.

BELLA Ko bo zid, bova šla v pokoj. Poglej, kako lepo uspeva življenje. A ni lepo tukaj kontrolirati prehoda državne meje? Gotovo bo vsem v užitek pokazati osebne dokumente. Radi bodo prečkali.

Bella gre v utico. Pojavi se na oknu, na zunanjo steno utice obesi napis ODPRTO in spet izgine.

Mark pogleda napis in naredi svoj hm, nato sem ter tja hodi pred zapornico, kakor da patroljira.

BELLIN GLAS Kavica!

Bella pride iz utice s pladnjem, na katerem sta dve skodelici. Mark gre z odra in se vrne z dvema zložljivima stoloma. Namesti ju pred zapornico in na enega sede. Bella mu ponudi pladenj, on z njega vzame dve skodelici in ju podrži. Bella odnese pladenj v utico, se vrne in sede na drugi stol. Mark ji izroči eno od skodelic. Zlekmeta se in spokojno srebata kavo.

MARK Danes sem prvič sanjal.

BELLA Kaj si sanjal?

MARK Prišla je starka s koso in me vprašala, ali potrebujem prevoz.

BELLA Se spomniš muhe v bazenu?

MARK Mrtve?

BELLA A bi živa bila v bazenu?

MARK Kaj vem, kam hodijo na počitnice.

BELLA Ta muha ...

MARK Ja?

BELLA Nič ni počela. Mrtva je bila. Pa vendar se je premikala. Skupaj z vodo. *Premolkne in čez trenutek doda.* Táko se mi zdi življenje po smrti.

Mark naredi svoj hm.

BELLA Si videl novice?

MARK Stare ali nove?

BELLA Sami ljubi mir po celem svetu. Odkar sva midva odprla, se naenkrat vsi razumejo. Če bo šlo tako naprej, bova bankrotirala.

MARK Nočem nazaj na vetrne elektrarne. Ves čas sem bil prehlajen.

Srebata kavo.

MARK Ni nobenih spopadov?

Bella odkima. Srebata kavo.

BELLA Prišel je novi katalog.

MARK Je kaj zanimivega?

BELLA Čipiranje in zapornica na daljinsko upravljanje. Čip je tako majhen kot zrno riža.

Vstavijo ga med palec in kazalec. Roko samo približaš terminalu in stvar je urejena – se legitimiraš, plačaš, preneseš podatke.

MARK Kakšne podatke?

BELLA Svoje. O zdravstvenem zavarovanju, na primer.

MARK Moji mami so otroci na rokah umirali zaradi danes smešnih bolezni. Primeš, prosim.

Mark Belli izroči skodelico in gre v utico. Čez čas ...

MARKOV GLAS Bella!

Bella odloži skodelico na tla in gre z odra. Vrne se z rolo toaletnega papirja. Poda jo skozi okno Marku.

MARKOV GLAS Hvala.

BELLA Veš kaj sem razmišljala? Kako so eni ljudje naivni, ko mislijo, da globalna elita nima načrta, ki mu sledi in ga udejanja. Nikakor nočejo sprejeti dejstva, da obstaja načrt za planet, ki so ga naredili v krogih, ki jih mediji nikoli ne omenijo.

Bella gre po skodelici. Medtem se Mark prikaže na oknu. Bella mu izroči skodelico, ki ju Mark odloži v utici.

BELLA Vsak ima svoj načrt razvoja – država, družina, vsak posameznik. Zakaj ga potem ne bi imeli tisti, ki imajo na tem svetu največ moči?

MARKOV GLAS Kje so higienski robčki?

BELLA Pod skenerjem.

Mark pride iz utice, sede in si s higienskim robčkom briše roke.

BELLA Ta robček ne gre med organske odpadke, ne gre med papir, gre med plastiko.

Mark naredi svoj hm.

BELLA Vedno manj naravnega je v nas. Kam si se zagledal?

MARK Kako bi to čipiranje lahko bila ena super stvar. Če se ti izgubi otrok, na primer, ali pa ti ga ukradejo.

BELLA Čip nima GPS, tako da osebi ni možno slediti.

MARK Neumnost. Vse že ima GPS. A neseš to v koš, prosim?

Mark da Belli zmečkani higienski robček, ki ga ta odnese v utico in ostane v njej. Mark vstane, zloži stola in ju odnese z odra. Strumno se postavi ob utici in glasno oznani.

MARK Čuvam mejo!

Mark nekaj časa nepremično stoji. Kmalu se na oknu utice pojavi Bella.

BELLA Cenik sestavljam.

MARK Že zdaj smo predragi.

BELLA Potrebujeva sredstva. Kupila bi korita za rože in jih obesila na zapornico. Posadila bi ginko. Dekorirala bi rada.

MARK Bolj prijetno ne more biti.

BELLA Prečkanje meje bo sicer stalo več, a bi uvedla kako dodatno storitev.

MARK Na primer?

BELLA Razmišljala sem, da bi se povezala s kako turistično agencijo. Saj veš, popust na njihove pakete, če prečkajo pri nama.

MARK Kakšne cene pa imata Millerja?

BELLA Dokaj svobodne.

MARK Kako to misliš?

BELLA Zelo sta podjetna. Zelo rentabilna. Dokumentov niti ne gledata več. Zdaj gredo vsi narkotiki preko njiju.

MARK Preko spuščata ljudi s plastičnimi vrečkami.

BELLA Razmišljala sem, da bi se specializirala za ilegalne prebežnike. Kvoto si določiva sama. Cene pa morajo biti konkurenčne, drugače bodo prečkali drugje.

Mark naredi svoj hm.

BELLA Me poslušáš?

Mark ne reče nič.

BELLA Ali zmoreš vljudno reči ne, ko tako čutiš?

MARK Nekdo prihaja.

Bella pride iz utice. Gleda v daljavo.

BELLA Kje?

Mark pokaže na tla.

BELLA Ganjeno. Oh, ježek!

MARK Preko gre.

BELLA Kaj bova? Točno pod zapornico bo šel.

S pogledom spremljata nekaj na tleh, kar se giba v smeri zapornice in gre nato pod njo.

BELLA Misliš, da je treba koga obvestiti?

MARK Nekaj nosi.

BELLA Gre bliže. Mislim, da ni droga. Hruška je!

MARK Obrni ga!

BELLA Zakaj?

MARK Uvažati sadje je prepovedano.

BELLA Nenevarna živalca je.

MARK Lahko je dresiran. Naslednjič bo tako nesel bombo.

BELLA Misliš, da je kaj v hruški?

Mark naredi svoj hm.

MARK Za vsak slučaj mu bom sledil.

Mark sledi ježu in izgine z odra. Bella iz utice prinese vedro. Iz njega vzame krpo in jo ožame.

Skrbno briše zapornico. Vrne se Mark. Napeto gleda v tla nekaj metrov pred seboj in gre mimo Belle. Zdi se, da še vedno sledi ježu.

BELLA Ne predaleč, Mark. Kaj če bo naval.

Mark na drugi strani spet izgine z odra. Bella obriše utico. Nato krpo vrne v vedro in ga pospravi v utico. Zaslišimo brnenje sesanja. Bella pride s prižganim sesalcem in sesa pod zapornico. Kabel se vleče iz utice. Pride Mark.

MARK Bella, tam je polno hrušk.

Govorita glasneje, ker se zaradi brnenja sesalca ne slišita dobro.

BELLA Kako?

MARK Pravim, da je tam polno hrušk.

BELLA Ne slišim zaradi sesalca.

MARK Pa ga ugasni.

Bella ugasne sesalec.

MARK Tam je polno hrušk.

Bella ga vprašujoče gleda, kaj bi ji rad s tem povedal.

MARK Ta hruška ni na naši strani.

BELLA Misliš, da jež tihotapi?

MARK Problem je, ker nima dokumentov. Nimam ga kako zavesti. Glej, spet gre po eno.

Gleda za ježem.

BELLA Saj jih ne nosi direktno v trgovino.

MARK Proč ga bom nesel.

BELLA Od doma? Ne moreš. Potem bo en jež manj.

MARK Saj ga bom odložil na naši strani.

BELLA Kako sploh veš, s katere strani je?

MARK Tu je brlog.

BELLA Misliš, da se ne bo vrnil? In kaj, če ima družino? Če potrebuje toliko hrušk, jo gotovo ima.

Mark molči, nato nekoliko živčno.

MARK Tako pa tudi ne gre več naprej.

Bella pospravi sesalec nazaj v utico.

BELLA Prideš malo sem, prosim?

Mark gre tja. Slišimo šepetanje.

MARK Prav, prav, prav. Samo da potem ne boš rekla ...

BELLA Nič ne bom rekla. Kaj pa ribe? Lososi, na primer. Vračajo se po toku navzgor. Res, da ne nosijo ničesar, ampak dokumentov pa tudi nimajo. V eni državi se drstijo, v drugi živijo. Ali pa veter?

MARK Nič ne boš rekla, ja.

BELLA A veš, od kod prinese pesek v Amazonski pragozd? Iz Sahare. Kdo bo to kontroliral?

Meje so samo za ljudi. To se mi zdi edino prav. Mi smo si jih izmislili, mi jih tudi upoštevajmo.

MARK Kaj pa meja sneženja?

BELLA A lahko legitimiraš tornado?

MARK Arabci v kameljih grbah skrivajo mamila.

BELLA A so one krive?

Mark naredi svoj hm. Čez čas ...

MARK Jež ni sam. Celo družino ima tam v brlogu. Ti mali ježi bodo enkrat veliki. To, kar se jež nauči, to jež zna.

BELLA Kje so?

MARK Tam.

Mark pokaže. Gresta z odra – 'tja'.

Iz smeri občinstva pride prišlek in se razgleduje. Stopi do zapornice in gleda, kje bi kdo bil. Naredi nekaj korakov v levo in nekaj v desno. Skloni se pod zapornico in gre na drugo stran. Spet se ozira za komer koli. Stopi do utice in pogleda vanjo. Stoji ob njej in čaka. Dvigne glavo, gleda zastavo. Gre do zapornice in gleda v daljavo. V vse smeri. Potežka zapornico, kar tako, brez posebnega razloga. Zdi se, da je z ugotovljenim zadovoljen. Čez čas se skloni pod zapornico in se izmuzne nazaj na stran, s katere je prišel. Tu spet čaka. Nato pride do občinstva in se ozira – ne veš, ali vanj ali v svojo daljavo. Nato se nenadoma odloči. Iz žepa izvleče potni list, z njim nekajkrat potrese, kot bi se želel prepričati, ali dela pravo stvar, in gre do zapornice. Spet se skloni in gre na drugo stran. Obstane, kot da za trenutek razmišlja, ali je to res prava odločitev, nato odločno zakoraka naprej v globino odra. Nato tam išče s pogledom. Vrne se do zapornice. Ne ve več, kaj bi. V roki potežka potni list, ni več tako prepričan, kaj mu bo. Pospravi ga v žep.

MARK Hej!

Prišlek se zdrzne in pogleda Marka, ki je v spalni halji, ohlapno prevezani s pasom. Spodaj ima samo spodnjice.

MARK Kam pa?

PRIŠLEK Čez. Z glavo namigne na zapornico.

MARK Kar tako? Saj niste pretočna vsebina!

Prišlek stoji. Ne ve, kaj bi.

PRIŠLEK Imam dokument.

Mark izgine. Prišlek čaka, še vedno stoji na drugi strani zapornice. Ravno se skloni, da bi prišel izpod zapornice na tisto stran, s katere je prišel. Pride Mark v uniformi in mu z roko ukazovalno pokaže stop. Prišlek se hitro zravna. Mark stopi k njemu, je uraden.

MARK Dokumente, prosim.

Prišlek mu izroči potni list. Mark ga natančno pregleduje.

MARK Ne bo šlo. Nimate vize. Za to stran potrebujete vizo, za to pa ne. Mu z roko nazorno pokaže, kam kaj spada.

PRIŠLEK Saj ne rabim tja.

MARK Kako? *Ga sumničavo pogleda.*

PRIŠLEK Sem sem hotel.

MARK Sem? Kam - sem?

PRIŠLEK Tu, kjer sem že.

MARK Nočete čez mejo?

PRIŠLEK Sem že bil.

Mark naredi svoj hm. Gleda v potni list, nato v prišleka.

MARK Sledite mi. *Se odpravi proti utici.*

PRIŠLEK A je to zares potrebno? *Prišlek mu nerad sledi.*

MARK Stopite sem. *Z roko mu ukazovalno pokaže, naj gre v utico.*

PRIŠLEK A res ...?

MARK Noter!

Prišlek stopi v utico.

MARK Glejte lučko. *Ker ni odgovora, ponovi.* Vidite lučko?

PRIŠLEK Ja.

MARK Glejte jo. *Nekaj trenutkov tišine.* Gledate?

PRIŠLEK Ja ...

Tedaj v utici zabliska močna svetloba in jo célo presvetli. Prišlek presenečeno javkne.

PRIŠLEK Au! Kaj je bilo tole?

MARK Ven.

Prišlek stopi ven, Mark pa noter.

PRIŠLEK *Užaljeno.* Lahko bi me vsaj opozorili ...

Mark se nagne iz utice k njemu.

MARK Zamižali ste.

PRIŠLEK Niste rekli, naj ne.

MARK Še enkrat, prosim.

Mark stopi iz utice in pokaže prišleku, naj gre nazaj vanjo.

PRIŠLEK Vi to resno?

MARK *Slovesno oznani.* Tehnologija za prepoznavanje obraza.

Prišlek vzdihne in gre v utico.

MARK Gledati lučko, nič trepniti!

V utici znova zabliska.

MARK Ven!

Prišlek gre iz utice, Mark pa noter. V utici znova zabliska. Mark zakolne.

MARKOV GLAS IZ UTICE Ne se ničesar dotikati!

PRIŠLEK Saj se ne.

MARKOV GLAS IZ UTICE Vi bi morali biti ženska. *Pogleda moškega v obraz.* Ali lahko to pojasnite?

Prišlek ga nekaj časa gleda – najprej presenečeno, nato pa nenadoma zaupljivo prizna.

PRIŠLEK Že od malega sem se počutil ... drugače.

MARK Morali bi biti črne polti?

PRIŠLEK Pobelil sem si kožo in premenil sem si spol.

MARK *Pohvalno.* Shujšali ste. *Nato se vrne v utico.* Izobraževali ste se doma?

PRIŠLEK Sem, a smo bili veliko zdoma.

MARK Tu piše San Marino.

PRIŠLEK Tako utesnjeno je bilo.

MARK *Mark naredi svoj hm.* Razumem, da ni lahko biti debela, grbava črnka, samo ne vem, zakaj to ni zavedeno.

PRIŠLEK Podatki še niso usklajeni z videzom.

MARK *Mark naredi svoj hm. Pokliče.* Bella?

BELLIN GLAS Ja?

MARK Podatki niso usklajeni z videzom!

BELLIN GLAS Pa jih uskladi!

MARK Vse je drugače! Prej je imel grbo, zdaj pa nima več!

BELLIN GLAS Pa prilagodi!

MARK *Mark naredi svoj hm. Pogleda prišleka, ga premeri.* Kaj za vraga je z vami?

PRIŠLEK Prosim?

MARK Ste se morali tako spremeniti?

PRIŠLEK Samo spol in barvo, ni veliko.

MARK Ne, to dandanes 'ni veliko'! *Se pači in oponaša prišlekove besede.* Včasih pa te brez rok niso spustili preko, če so bile v dokumentu. *Zavzdihne.* Vsaj grbo bi pustili. Kaj imate to za eno barvo oči?

PRIŠLEK Še nima imena.

MARK Zanimivo. A krvna skupina je ista?

Prišlek v zadregi molči.

MARK Ni šans, da zdaj to popravljam!

PRIŠLEK Pišem pa še vedno z levo.

MARK Ja, samo svahili! *Nekaj tišine, nato.* Dobro, da niste opica.

Prišlek se kot opica počoha po glavi.

PRIŠLEK Moj oče je živel v treh državah: najprej v Jugoslaviji, nato v Srbiji in Črni gori, zdaj pa samo v Črni gori, mama pa je Inka.

MARK Kje sta se spoznala? Na Grenlandiji?

PRIŠLEK Na sedežu OZN.

MARK Sta bila diplomata?

PRIŠLEK Mama je bila čistilka, oče pa je samo smuknil na vece.

MARK Rodili ste se temnopolti?

PRIŠLEK Dedek je prišel v Jugoslavijo iz Burkine Faso. No, takrat se je še imenovala Zgornja Volta.

MARK Katero mesto?

PRIŠLEK Ouagadougou.

MARK No, vsaj to je prav. *Vzdihne.* Samo še test za droge. Ste pripravljeni narediti test za preverjanje nedovoljenih substanc v krvi?

PRIŠLEK Ne.

MARK Zakaj ne?

PRIŠLEK Spil sem dve kokakoli.

MARK No prav, saj ni tako važno. *Mark gre v utico.* Itak smo vsi na nečem.

Iz utice se slišijo čudni robotski zvoki. Mark pride iz utice in vrne prišleku potni list.

MARK Izvolite, zdaj ste ažurirani. Glejte, da se več ne spremenite.

PRIŠLEK Prav dobro se počutim.

MARK *Podvomi.* No, če bi naredila test. Kdaj bi radi prestopili mejo?

PRIŠLEK Ja zdaj.

MARK O, to pa ne bo šlo! Morate se prej najaviti. Nekaj časa bo trajalo, da se te spremembe uležejo.

PRIŠLEK Uležejo?

Mark gre povedat občinstvu.

MARK: Ja, saj veste – v sistem. Sistem je najbolj pomemben. Ko prenehamo biti sistematični, pride do kaosa. V kaosu pa meje padejo. Vse. Tudi tiste moralne, civilizacijske. Bonton postane španska vas, človeško življenje izgubi vrednost, ljudje podivjajo in postanejo živali brez dreserjev, reke brez strug, morja brez valobranov in strele brez strelovodov. Čez človeštvo se razlije kataklizma in spet bo potrebno na tisoče let, da se vzpostavi red in zakon in se začne okrevanje. *Se obrne k prišleku.* Velike civilizacije so redke, niso samoumevne. In rabijo meje.

Pride Bella. Oblečena je v pižamo, čez pa nosi spalno haljo. Zeha, a prišleka se razveseli.

BELLA Popoldanski počitek, gospod.

MARK *Stopi iz utice.* V resnici je baba.

BELLA A dvignem zapornico?

MARK Nima vize.

Bella stopi k Marku in mu zašepeta.

BELLA Pusti zdaj vizo, saj veš, norma.

MARK Ampak on ni jež.

Slišimo razburjeno šepetanje.

MARK Prav, prav, prav. Samo da potem ne boš rekla.

BELLA Nič ne bom rekla.

Mark gre in dvigne zapornico.

BELLA Izvolite, gospod. Zazeha.

Prišlek začudeno stoji.

BELLA Kar pogumno.

PRIŠLEK Ampak ...

BELLA Ne bo vam padla na glavo.

PRIŠLEK Jaz ...

BELLA Dajmo, naval bo.

Moški stopi pod zapornico, ta mu pade na glavo. Zgrudi se.

BELLA Sem ti rekla, da bo enkrat nekomu padla na glavo.

Bella in Mark od vlečeta negibno človeško telo stran od zapornice. Držita ga vsak za svojo nogo.

Telo privlečeta do občinstva. Tu se ustavita. Gledata občinstvo.

BELLA *Pojasni občinstvu.* Tu je meja. Če ne nastopaš v predstavi, ne moreš sem. *Tišina ... Čez čas.* Razen če vas midva ne povabiva.

MARK Zakaj bi koga povabila v najino predstavo?

BELLA Ah, saj ne vem, če bi kdo želel. A bi? *Pogleda občinstvo z otroškim iskrenjem v očeh, ki pa hitro izgine.* Dajva ga mednje. Njim ni važno.

MARK Hm.

BELLA Kaj hm?

MARK Za to stran nima vize.

BELLA Aja? Šmentana reč. Obrniva zapornico!

MARK Spet?

BELLA To ni spet.

Mark se nakremži.

BELLA Kaj je?

MARK Ne vem več, od kod sva prišla.

BELLA Iz tiste smeri.

Z roko pokaže v daljavo. Mark ni prepričan. Praska se po glavi in razmišlja. Obrne se v drugo smer.

MARK Čez hribe je bilo.

BELLA Mogoče se od tu ne vidijo.

Gledata vsak v svojo smer. Nato gresta obrnit zapornico in prestavit utico in drog na drugo stran.

BELLA O čem razmišljaš?

MARK Kaj nas dela zanimive, Bella?

BELL Ne vem, Mark. Nekje je treba začeti.

Bella gre do ležečega telesa.

BELLA *Skozi zehanje.* Za prijaviti ni imel nič?

Mark odkima.

BELLA Zanimiv človek.

MARK Neenovit. Uro smo premaknili.

Bella skomigne. Odideta.

Prišlek, ki sta ga pustila ob nogah občinstva, pride k sebi. Presenečen se dvigne in opazuje obrnjeno »mejo« na odru. Ni mu jasno. Gre do zapornice. Vmes si otipava buško na glavi. Videti je, da mu ne povzroča ugodja. Pri zapornici se ozira na levo in desno. Nato se obrne k občinstvu in se znova pogladi po buški. Zdaj je popolnoma jasno, da mu ta gesta ne povzroča ugodja. Preveri, ali ima potni list. Nato odide. Nihče ne ve, kam.

Svetloba na odru pojenja.

Pride Mark v uniformi. Obrne zapornico ter vrne utico in drog na isto mesto, kot sta bila prej. Stopi korak proč. Gleda, kaj je naredil. Stopi k zapornici in jo dvigne. Zaškripa. Gre v utico po sprej in naspreja mehanizem. Dviguje zapornico, da preveri, ali še škripa. Zapornica ne škripa več. Pusti jo dvignjeno. Stopi korak proč in opazuje, kaj je naredil. Sprej nese v utico, iz nje prinese kredo. Z njo zariše črto po navidezni meji pod zapornico. Opazuje jo. Nato podaljša črto vse do konca odra – na obeh straneh zapornice. Gleda jo. Začne prestopati narisano črto, nato tudi preskakovati. Nekaj časa to ponavlja. Dokler se ne upeha. Spet gleda črto. In v prazen prostor nad njo. Naredi svoj hm. Kredo odnese v utico in iz nje prinese krpo, s katero briše črto. Stopi korak proč in opazuje, kaj je naredil.

Čez čas pride Bella v uniformi, nosi trobento. Ob drogu se postavi v pozor. Mark se ji pridruži. Postavita se v pozor. Tokrat Bella zatrobenta bolj melanholično, a še vedno zelo svečano. Mark medtem spusti zastavo, jo sname z vrvi in jo umetelno zloži po predpisih za zlaganje državnih zastav. Bella gre v utico, se takoj nato pojavi na oknu in obrne napis na ZAPRTO. Mark ji izroči zastavo, ki jo ona da v utico, nato izklopi stikalo. Tema.

Svetloba se na oder vrne z vso močjo. Zdi se lep, sončen dan. Slišimo žvrgolenje ptic.

Vidimo, da je na njem vse tako, kot mora biti. Zapornica je spuščena.

S strumnim, enakomerno odmerjenim korakom prikorakata Bella in Mark. Oba sta v uniformah. On nosi zloženo zastavo, ona pa trobento. Ob drogu se postavita v pozor. Ona zaigra budnico, on razvije zastavo in jo pritrdi na vrvico na drogu. Ona svečano zatrobenta, nato se postavi še posebej strumno v pozor in da roko v vojaški pozdrav. Oba z resnim, ponosnim pogledom spremljata zastavo modrikaste barve. Mark jo počasi dviguje na vrh. Ko je zgoraj, jo nekaj časa gledata, nato Bella reče:

BELLA Mark, kaj je z zastavo?

Mark naredi svoj hm.

BELLA Kolikokrat sem ti rekla, da se barvno ne pere na 90.

MARK Nove kavbojke rabim.

Bella naredi Markov hm. Gre iz odra, za njo pa Mark. Pred zapornico prineseta dva stola, lavor, brisačo in gobelin. Bella sede na enega izmed stolov. Začne šivati gobelin. Mark obesi napis ODPRTO in sede na drugi stol, pred katerim je lavor. Udobno se namesti in vanj namoči noge.

BELLA Misliš, da bo kdo prišel?

MARK Gotovo.

Bella vzdihne. Mark jo pogleda.

BELLA Že mesece ni bilo nikogar.

MARK Sama si hotela sem.

BELLA Nimava ceste.

MARK Že to je veliko.

BELLA Si mu pisal za cesto?

MARK Zid gradi.

BELLA Se ti to zdi dobra ideja?

MARK Varni bomo.

BELLA Pred kom?

MARK Pred prišleki, ki hočejo spremeniti naš način življenja.

BELLA Misliš, da je to slabo?

MARK Odvisno, na kakšen način živimo mi in na kakšen način oni, in na kakšen način to želijo spremeniti.

BELLA Miller je rekel, da smo vsi prišleki.

MARK *Nenadejano ostro.* Miller je kaviar revolucionar!

Bella naredi Markov hm.

BELLA S cesto bi bilo vse lažje. Cesta je pomembna. Dandanes vse poteka po cestah, redkokdo jo udari poprek. Kaj nama bo tehnologija za prepoznavanje obraza, če nikogar ni.

MARK Morava biti opremljena, konkurenca je huda. *Pogleda pod noge.* Kakšna sol je to?

BELLA A ni fajn?

MARK Dobro dene.

BELLA Ni sol, kristali so. Za večkratno uporabo. Dobri so za tvojo energetska sliko.

Mark naredi svoj hm.

BELLA Kako se ti to zdi?

Bella pokaže Marku gobelin. Na njem je naslikana podoba psa. Mark pogleda gobelin.

Prikima. Bella nadaljuje s šivanjem.

BELLA Mark, že nekaj časa me nekaj žre. Misliš, da je prav, da bi karnivore spuščala čez najino mejo?

MARK Iz katere države so?

BELLA Iz vseh. Nevegetarijanci so.

MARK In to te 'žre'?

BELLA Mislim, neke vrste morilci so, a ne? Pravzaprav nobenega slabega človeka ne bi spustila čez najino mejo. Razen če ni zelo nesrečen. Bolečini ne znam reči ne, bolečina vedno zmaga.

MARK Kaj pa k njim?

BELLA K njim?

MARK K revnim?

BELLA Misliš, da smo mi bogati?

MARK Misliš, da smo dobri? Jutri bom šel z džipom naokoli.

BELLA Najdi cesto, Mark. Pa v trgovino ne pozabi. In prinesi mi kak gobelin.

MARK Samo predsednike imajo.

BELLA Živali raje šivam.

MARK Saj veš, da je praktično. Na vsakem mejnem prehodu mora viseti njegova slika.

BELLA Kaj veš, mogoče pa so dopolnili zalogo, dobili kaj novega.

MARK Jež je fajn.

BELLA Za drugo imaš listek.

MARK *Prikima.* Formularje za prestop meje bi morala dopolniti.

BELLA Zakaj?

MARK Bolj konkretni morajo biti. Naj se označi, ali si robot ali ovca.

BELLA Kakšna pa je razlika?

MARK Robot se bo mogoče kdaj uprl.

Mark dvigne noge in si jih briše. Obuje se, vzame lavor in ga odnese. Bella spokojno šiva gobelin.

Pride prišlek, oblečen samo v kopalke. S seboj nosi kopalno brisačo in losjon za zaščito proti soncu. Ustavi se pred Bello. Nekaj časa se samo gledata ...

PRIŠLEK Kopat smo se šli.

BELLA Kopat? Morje je 200 kilometrov proč.

Bella ocenjuje, na koncu samo vzdihne in skomigne z rameni. Šiva gobelin. Prišlek čaka.

BELLA Dokument?

PRIŠLEK Nimam.

BELLA Kako nimate?

PRIŠLEK Oropali so me.

BELLA Kaj pa imate to v roki?

PRIŠLEK Olje za sončenje.

BELLA A ni krema?

PRIŠLEK Prosim?

BELLA Zadnje čase se večinoma uporabljajo kreme. Olje je kvalitetnejše, bolj naravno, je pa dražje.

PRIŠLEK Samo to mi je ostalo. Vse drugo sem imel v nahrbtniku. Zaspal sem na brisači in ko sem se zbudil, ga ni bilo več.

BELLA Mogoče vas prijatelji hecajo.

PRIŠLEK Ničesar več ni bilo, ne morja, ne plaže, ne nahrbtnika.

Mark se vrne.

MARK Boljše, da se arabskega polotoka izogibava.

BELLA Zakaj?

MARK Nanj smo vrgli atomsko bombo.

PRIŠLEK Odkar predsednikov svak izdeluje atomske bombe, smo se jih znebili že ducat. Ne razumem, zakaj je treba na njih tiskati logo podjetja?

BELLA Kako se pa podjetje imenuje?

PRIŠLEK Demokracija.

MARK Kaj pa vas to briga? Ste sovražni element?

PRIŠLEK Počitnikujem.

MARK Razkoračite se.

Prišlek se razkorači. Mark ga pretipa za nedovoljenimi predmeti. Nato se obrne k Belli:

MARK Lepo postavbo ima.

BELLA *Skomigne. Počitnikuje.*

MARK *Pojasni prišleku:* To olajša delo.

BELLA Škoda atomske bombe. Če uničijo državo lepo počasi, najprej s trgovinskimi sankcijami in nato z vojaškim posredovanjem, je več možnosti za demokracijo. *Odloži gobelin.*

MARK *Mark prične moškega ovohavati.* Čuden vonj. A je olje za sončenje arabsko?

BELLA Mogoče je krema?

MARK Arabci ne uporabljajo olja za sončenje.

BELLA Kaj pa kreme?

Mark gre pleskat utico.

BELLA Po hrbtu vas je opeklo.

PRIŠLEK Tam ne dosežem.

BELLA Vas jaz?

PRIŠLEK Če ste tako prijazni.

Prišlek da Belli plastenko in se obrne. Bella si v dlan iztisne nekaj vsebine ...

BELLA Sem vedela.

PRIŠLEK Ali kaj ni v redu?

BELLA Krema je. Ne vpija najbolje. Bo treba krepko vtret.

Mark pleska utico.

PRIŠLEK Kaj pa počne? *Ima v mislih Markovo početje.*

BELLA Nanaša zaščitno lazuro. *Marku.* A so imeli kako žival?

MARK So naročili.

BELLA Kaj pa pevca?

MARK Samo reperje.

BELLA V sili hudič muhe žre.

Mark nadaljuje s pleskanjem. Bella intenzivno nanaša kremo za sončenje na prišlekov hrbet.

Čez čas zadovoljno konča.

BELLA Tako, pa je. Zdaj vas ne bo opeklo in boste enakomerno zagoreli.

PRIŠLEK A lahko prečkam vašo mejo?

Bella pogleda Marka, ta naredi svoj hm.

BELLA A res nimate dokumentov?

PRIŠLEK Pravim vam, vse so mi ukradli.

BELLA Škoda, pa tako dolgo že nisva imela nobenega v postopku. No, če ne morete preko, pa vsaj kósite z nama.

PRIŠLEK To bi bilo zelo lepo od vas. Kaj pa imate?

BELLA Nebrstični ohrovt.

Prišlek prične kašljati. Mark naredi svoj hm. Bella odide z odra. Mark nanaša zaščitno lazuro.

Prišlek kašlja vse močneje.

PRIŠLEK Draži me. Namigne na Markovo početje.

MARK Nemogoče. Je na vodni osnovi.

PRIŠLEK Mogoče je bila voda onesnažena.

Mark se čez odmakne od utice in si jo ogleda. Naredi svoj hm. Gleda prišleka, ki strašansko kašljajoč odide.

Čez čas pride Bella s trobento. Postavi se v pozor ob drogu. Mark jo pogleda in se ji pridruži.

Postavita se v pozor. Bella zatrobenta bolj melanholično, a še vedno zelo svečano. Mark medtem spusti zastavo, jo sname z vrvi in umetelno zloži po predpisih za zlaganje državnih zastav. Bela gre v utico, se takoj nato pojavi na oknu in obrne napis na ZAPRTO. Mark ji izroči zastavo, ki jo ona pospravi v utico, nato izklopi stikalo na utici. Tema. Nekdo zakašlja.